

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫ» РҚБ
«ХАЛЫҚ» ЖҚ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

РОО «НАЦИОНАЛЬНОЙ
АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»
ЧФ «Халық»

THE BULLETIN

OF THE ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
«Halyk» Private Foundation

PUBLISHED SINCE 1944

1 (407)

JANUARY – FEBRUARY 2024

ALMATY, NAS RK

В 2016 году для развития и улучшения качества жизни казахстанцев был создан частный Благотворительный фонд «Халык». За годы своей деятельности на реализацию благотворительных проектов в областях образования и науки, социальной защиты, культуры, здравоохранения и спорта, Фонд выделил более 45 миллиардов тенге.

Особое внимание Благотворительный фонд «Халык» уделяет образовательным программам, считая это направление одним из ключевых в своей деятельности. Оказывая поддержку отечественному образованию, Фонд вносит свой посильный вклад в развитие качественного образования в Казахстане. Тем самым способствуя росту числа людей, способных менять жизнь в стране к лучшему – профессионалов в различных сферах, потенциальных лидеров и «великих умов». Одной из значимых инициатив фонда «Халык» в образовательной сфере стал проект *Ozgeris powered by Halyk Fund* – первый в стране бизнес-инкубатор для учащихся 9-11 классов, который помогает развивать необходимые в современном мире предпринимательские навыки. Так, на содействие малому бизнесу школьников было выделено более 200 грантов. Для поддержки талантливых и мотивированных детей Фонд неоднократно выделял гранты на обучение в Международной школе «Мирас» и в Astana IT University, а также помог казахстанским школьникам принять участие в престижном конкурсе «USTEM Robotics» в США. Авторские работы в рамках проекта «Тәлімгер», которому Фонд оказал поддержку, легли в основу учебной программы, учебников и учебно-методических книг по предмету «Основы предпринимательства и бизнеса», преподаваемого в 10-11 классах казахстанских школ и колледжей.

Помимо помощи школьникам, учащимся колледжей и студентам Фонд считает важным внести свой вклад в повышение квалификации педагогов, совершенствование их знаний и навыков, поскольку именно они являются проводниками знаний будущих поколений казахстанцев. При поддержке Фонда «Халык» в южной столице был организован ежегодный городской конкурс педагогов «Almaty Digital Ustaz».

Важной инициативой стал реализуемый проект по обучению основам финансовой грамотности преподавателей из восьми областей Казахстана, что должно оказать существенное влияние на воспитание финансовой

грамотности и предпринимательского мышления у нового поколения граждан страны.

Необходимую помощь Фонд «Халык» оказывает и тем, кто особенно остро в ней нуждается. В рамках социальной защиты населения активно проводится работа по поддержке детей, оставшихся без родителей, детей и взрослых из социально уязвимых слоев населения, людей с ограниченными возможностями, а также обеспечению нуждающихся социальным жильем, строительству социально важных объектов, таких как детские сады, детские площадки и физкультурно-оздоровительные комплексы.

В копилку добрых дел Фонда «Халык» можно добавить оказание помощи детскому спорту, куда относится поддержка в развитии детского футбола и карате в нашей стране. Жизненно важную помощь Благотворительный фонд «Халык» оказал нашим соотечественникам во время недавней пандемии COVID-19. Тогда, в разгар тяжелой борьбы с коронавирусной инфекцией Фонд выделил свыше 11 миллиардов тенге на приобретение необходимого медицинского оборудования и дорогостоящих медицинских препаратов, автомобилей скорой медицинской помощи и средств защиты, адресную материальную помощь социально уязвимым слоям населения и денежные выплаты медицинским работникам.

В 2023 году наряду с другими проектами, нацеленными на повышение благосостояния казахстанских граждан Фонд решил уделить особое внимание науке, поскольку она является частью общественной культуры, а уровень ее развития определяет уровень развития государства.

Поддержка Фондом выпуска журналов Национальной Академии наук Республики Казахстан, которые входят в международные фонды Scopus и WoS и в которых публикуются статьи отечественных ученых, докторантов и магистрантов, а также научных сотрудников высших учебных заведений и научно-исследовательских институтов нашей страны является не менее значимым вкладом Фонда в развитие казахстанского общества.

С уважением, Благотворительный Фонд «Халык»!

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н=2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мыктыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Б. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н=2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы РҚБ-нің Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ, 2024

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансеит Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник РОО «Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан», 2024

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASSYMOVA Alma Esimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 6**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarın (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2024

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
ISSN 1991-3494
Volume 1. Number 407 (2024), 528–541
<https://doi.org/10.32014/2024.2518-1467.690>

IRSTI 06.71.09
UDC 338.47

© G. Kerimbek^{1*}, A. Mashayeva², A. Alimbetov², G. Mussaeva³,
G. Kuanaliyeva¹, 2024

¹Farabi University, Kazakhstan, Almaty;

²Korkyt Ata University, Kazakhstan, Kyzylorda;

³Dulati University, Kazakhstan, Taraz.

E-mail: kerimbek2009@mail.ru

STATE OF DEVELOPMENT AND ECONOMIC-LEGAL FOUNDATIONS OF THE TRANSIT-TRANSPORT SECTOR OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Kerimbek Galymzhan — candidate of economic sciences, Associate Professor. Al-Farabi Kazakh National University, Associate Professor of the Department of Finance and Accounting. 050040, Republic of Kazakhstan, Almaty, Al-Farabi Ave 71.

E-mail: kerimbek2009@mail.ru. ORCID: 0000-0003-0563-8399;

Mashayeva Ayagoz — master of accounting and audit, senior lecturer education program "Finance, Accounting and Audit". Korkyt Ata University. 120000, Republic of Kazakhstan, Kyzylorda, 29A Aiteke Bi Street.

E-mail: ayagoz_mashaeva@mail.ru. ORCID: 0000-0002-6415-9526;

Alimbetov Askat — senior lecturer education program "Finance, Accounting and Audit". Korkyt Ata University. 120000, Republic of Kazakhstan, Kyzylorda, 29A Aiteke Bi Street.

E-mail: aseke-manat@mail.ru. ORCID: 0000-0002-6789-1130;

Mussaeva Gulnar — candidate of Economic Sciences, associate Professor of the Department of Economics and management of Dulati University 080000, Republic of Kazakhstan, Tolebi 60.

E-mail: Gulnar_aru71@list.ru. ORCID: 0000-0001-9017-3359;

Kuanaliyeva Guldana — doctor of Law, Professor of the Department of «Customs, fiscal and environmental law» of the Farabi University. 050040, Republic of Kazakhstan, Almaty, Al-Farabi Ave 71. e-mail: kuanaliyeva.guldanakz@mail.ru. ORCID: 0000-0003-4634-8363.

Abstract. This article examines the state and economic-legal foundations of the development of the transit-transport sector in the Republic of Kazakhstan. The methodology of analysis is based on the utilization of research findings. The aim of this study is to analyze the current state and economic-legal foundations of the development of the transit-transport sector in the Republic of Kazakhstan over the last 10 years. The main emphasis is placed on the concept of developing the transport and logistics potential and the associated political, socio-economic factors. The article addresses issues related to improving service quality for transportation companies in line with global standards and explores business development opportunities in

different regions of the country, taking into account the complexity of the logistics system and high logistical costs for entrepreneurs covering long distances. Scientific interest is focused on the development of Kazakhstan's logistical potential and its impact on trade and economic ties, investment cooperation, energy collaboration, and interregional tourism. The research results indicate the importance of the development concept of transport and logistics potential over the past 10 years. The article highlights the relevance of the study and underscores its significance for the country's future. A crucial component of the development of the transit-transport sector is the implementation and advancement of modern logistics management. The article analyzes problems such as high logistical costs, a shortage of qualified personnel, low service quality, and other aspects. In the context of the growing prospects of the logistics services market in Kazakhstan, the question of enhancing the professional level of service for transportation companies is examined. The article also identifies challenges in the development of research and development activities and the adoption of information technologies, along with the associated qualifications and responsibilities of logistics company employees in the long term. The authors conducted a SWOT analysis of a set of measures aimed at developing logistics, freight volumes in Kazakhstan, tariffs for road freight transport in Kazakhstan, and the logistics market in Kazakhstan. Recommendations, based on the obtained results and analysis, may contribute to the development of the logistics industry in the country, cost reduction, and increased efficiency of freight transportation.

Keywords: transport, logistics, transit, investments, warehouse, electronic network, international trade, communication, hub

© **Ғ.Е. Керімбек^{1*}, А.Ж. Машаева², А.Ш. Алимбетов², Г.К. Мусаева³,
Г.А. Қуналиева¹, 2024**

¹Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы;

²Қорқыт Ата ат. Қызылорда университеті, Қазақстан, Қызылорда;

³М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті, Қазақстан, Тараз.

E-mail: kerimbek2009@mail.ru

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТРАНЗИТТІК-КӨЛІК САЛАСЫНЫҢ ДАМУ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ НЕГІЗДЕРІ

Керімбек Ғалымжан Есқараұлы — экономика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, **Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті** «Қаржы және есеп» кафедрасының доценті. 050040, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы 71
E-mail: kerimbek2009@mail.ru. ORCID: 0000-0003-0563-8399;

Машаева Аяғоз Жантүреевна — есеп және аудит магистрі, Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті «Қаржы, есеп және аудит» білім беру бағдарламасының аға оқытушысы. 120000, Қазақстан Республикасы, Қызылорда қ., Әйтеке би 29а

E-mail: ayagoz_mashaeva@mail.ru. ORCID: 0000-0002-6415-9526;

Алимбетов Асқат Шыңғысбаевич — Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті «Қаржы, есеп және аудит» білім беру бағдарламасының аға оқытушысы. 120000, Қазақстан Республикасы, Қызылорда қ., Әйтеке би 29а

E-mail: aseke-manat@mail.ru. ORCID: 0000-0002-6789-1130;

Мусаева Гульнар Кудайбергеновна — экономика ғылымдарының кандидаты, М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті «Экономика және менеджмент» кафедрасының қауымдастырылған профессоры. 080000, Қазақстан Республикасы, Тараз қ., *Төлеби 60*

E-mail: Gulnar_aru71@list.ru. ORCID: 0000-0001-9017-3359;

Куаналиева Гульдана Амангельдиевна — әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті «Кеден, қаржы және экологиялық құқық» кафедрасының профессоры, заң ғылымдарының докторы. 050040, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы 71

E-mail: kuanalievaguldanakz@mail.ru. ORCID: 0000-0003-4634-8363.

Аннотация. Бұл мақалада Қазақстан Республикасының транзиттік-көлік саласын дамытудың жай-күйі мен экономикалық-құқықтық негіздері қарастырылған. Талдау әдістемесі зерттеу нәтижелерін пайдалануға негізделген. Бұл зерттеудің мақсаты – соңғы 10 жылды ескере отырып, Қазақстан Республикасының транзиттік-көлік саласын дамытудың жай-күйі мен экономикалық-құқықтық негіздерін талдау болып табылады. Негізгі назар көліктік-логистикалық әлеуетті дамыту тұжырымдамасына және соған байланысты саяси, әлеуметтік-экономикалық факторларға аударылады. Мақалада әлемдік стандарттарға сәйкес келетін көлік компанияларына қызмет көрсету сервисін арттыру мәселелері қарастырылады, сондай-ақ алыс қашықтықтағы кәсіпкерлер үшін логистикалық жүйенің күрделілігі мен жоғары логистикалық шығындарды ескере отырып, елдің әртүрлі өңірлерінде бизнесті дамыту мүмкіндіктері келтіріледі. Ғылыми қызығушылық Қазақстанның логистикалық әлеуетін дамытуға және оның сауда-экономикалық байланыстарға, инвестициялық ынтымақтастыққа, энергетикалық ынтымақтастыққа және өңіраралық туризмге ықпалына бағытталған. Зерттеу нәтижелері соңғы 10 жылдағы көлік-логистикалық әлеуетті дамыту тұжырымдамасының маңыздылығын көрсетеді. Мақалада зерттеудің өзектілігі, оның елдің болашағы үшін маңыздылығы көрсетілген. Транзиттік-көлік саласын дамытудың маңызды құрамдас бөлігі қазіргі заманғы логистикалық менеджментті енгізу және дамыту болып табылады. Мақалада жоғары логистикалық шығындар, білікті кадрлардың жетіспеушілігі, қызмет сапасының төмендігі және басқа аспектілер сияқты мәселелер талданады. Қазақстанда логистикалық қызметтер нарығының перспективаларының өсуі тұрғысынан көлік компанияларына қызмет көрсетудің кәсіби деңгейін арттыру мәселесі қаралды. Мақалада сондай-ақ ҒЗТКЖ дамыту мен ақпараттық технологияларды енгізудегі проблемалар, сондай-ақ ұзақ мерзімді перспективада логистикалық компания қызметкерлерінің біліктілігі мен жауапкершілігіне қойылатын талаптар анықталады. Авторлар логистиканы, Қазақстандағы жүк тасымалдау көлемін, Қазақстандағы автомобиль көлігімен жүк тасымалдау тарифтерін, Қазақстан логистикасы нарығын дамытуға бағытталған іс-шаралар кешеніне SWOT-талдау жүргізді. Алынған нәтижелер мен талдауларға негізделген ұсыныстар елдегі логистикалық саланың дамуына, шығындардың төмендеуіне және жүк тиімділігінің артуына ықпал етуі мүмкін.

Түйін сөздер: көлік, логистика, транзит, Инвестициялар, қойма, электрондық желі, халықаралық сауда, байланыс

© Г.Е. Керимбек^{1*}, А.Ж. Машаева², А.Ш. Алимбетов², Г.К. Мусаева³,
Г.А. Куналиева¹

¹Казахский национальный университет им. аль-Фараби, Алматы, Казахстан

²Кызылординский университет им. Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан

³Таразский региональный университет им. М.Х. Дулати, Тараз, Казахстан

E-mail: kerimbek2009@mail.ru

СОСТОЯНИЕ РАЗВИТИЯ И ЭКОНОМИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ТРАНЗИТНО-ТРАНСПОРТНОЙ ОТРАСЛИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Керимбек Галымжан Ескараулы — кандидат экономических наук, ассоциированный профессор, **Казахский национальный университет им. Аль-Фараби**, доцент кафедры «Финансы и учет». 050040, пр. аль-Фараби 71, Алматы, Казахстан

E-mail: kerimbek2009@mail.ru. ORCID: 0000-0003-0563-8399;

Машаева Аягоз Жантуреевна — магистр учета и аудита, старший преподаватель образовательной программы «Финансы, учет и аудит», **Кызылординский университет имени Коркыт Ата**. 120000, Республика, Кызылорда, Казахстан

E-mail: ayagoz_mashaeva@mail.ru. ORCID: 0000-0002-6415-9526;

Алимбетов Аскат Шынгысбаевич — старший преподаватель образовательной программы «Финансы, учет и аудит», **Кызылординский университет имени Коркыт Ата**. 120000, улица Айтеке Би 29А, Алматы, Казахстан

E-mail: aseke-manat@mail.ru. ORCID: 0000-0002-6789-1130;

Мусаева Гульнар Кудайбергеновна — кандидат экономических наук, ассоциированный профессор кафедры «Экономика и менеджмент» **Таразского регионального университета им. М.Х. Дулати**. 080000, Тoleби 60, Тараз, Казахстан

E-mail: Gulnar_aru71@list.ru. ORCID: 0000-0001-9017-3359;

Куналиева Гульдана Амангельдиевна — доктор юридических наук, профессор кафедры «Таможенного, финансового и экологического права» **Казахского национального университета имени аль-Фараби**. 050040, пр. аль-Фараби 71, Алматы, Казахстан

E-mail: kuanalieva.guldanakz@mail.ru. ORCID: 0000-0003-4634-8363.

Аннотация. В данной статье рассмотрены состояние и экономико-правовые основы развития транзитно-транспортной отрасли Республики Казахстан за последние 10 лет. Методология анализа основана на использовании результатов исследований. Основной упор делается на концепцию развития транспортно-логистического потенциала и связанные с этим политические, социально-экономические факторы. В статье рассматриваются вопросы повышения сервиса обслуживания транспортных компаний, соответствующего мировым стандартам, а также приводятся возможности развития бизнеса в различных регионах страны, учитывая сложность логистической системы и высокие логистические издержки для предпринимателей на больших расстояниях. Научный интерес сосредоточен на развитии логистического потенциала Казахстана и его влиянии на торгово-экономические связи, инвестиционное

сотрудничество, энергетическое сотрудничество и межрегиональный туризм. Результаты исследования свидетельствуют о важности концепции развития транспортно-логистического потенциала за последние 10 лет. В статье выделяется актуальность исследования, подчеркивается его важность для будущего страны. Существенным компонентом развития транзитно-транспортной отрасли является внедрение и развитие современного логистического менеджмента. В статье проанализированы проблемы, такие как высокие логистические издержки, нехватка квалифицированных кадров, низкое качество услуг и другие аспекты. В контексте роста перспектив рынка логистических услуг в Казахстане рассмотрен вопрос повышения профессионального уровня обслуживания транспортных компаний. В статье также выявляются проблемы в развитии НИОКР и внедрении информационных технологий и связанные с этим требования к квалификации и ответственности сотрудников логистической компании в долгосрочной перспективе. Авторами проведен SWOT-анализ комплекса мероприятий, направленных на развитие логистики, объемов грузоперевозок в Казахстане, тарифов на грузоперевозки автомобильным транспортом в Казахстане, рынка логистики Казахстана. Рекомендации, основанные на полученных результатах и анализе, могут способствовать развитию логистической отрасли в стране, снижению затрат и увеличению эффективности грузоперевозок.

Ключевые слова: транспорт, логистика, транзит, инвестиции, склад, электронная сеть, международная торговля, связь

Introduction

In modern global conditions, logistics plays a key role in the industrial development of the country. In a number of countries, the government primarily creates conditions for the development of logistics as the main factor in stimulating industrial development. In Kazakhstan, this tool can have a significant economic impact for the purpose of an industrial breakthrough. Currently, the need for experienced methods and a scientifically based approach to logistics coincides with the beginning of Kazakhstan's transition to market relations (M.Aikhanova, 2023). The development of the logistics industry is extremely important for the social situation and economy of any country. One of the main advantages of the Republic of Kazakhstan as an active supporter of various integration processes is its ability to successfully realize the transit potential as the most optimal option for land transport between the Asian and European states in terms of geopolitical location (Iskhaliev, 2013).

The main part. In connection with the growth of the future of the logistics services market in Kazakhstan, relevant specialists and scientists are thinking about how to raise the service of the transport company to the highest professional level, which meets all modern world standards.

Kazakhstan is a country with a very complex logistics system. Due to the high logistics costs for entrepreneurs, long distances do not always allow them to develop

their business in different regions of the country. The logistics company must solve this problem by reducing costs and increasing the speed of cargo delivery. The main problems of the logistics company are insufficient internal communications, lack of qualified personnel, poor quality of services provided, underdevelopment of transport infrastructure and warehousing, low professionalism of logistics operators, a narrow range of services provided.

Methodology

To accelerate logistics development, make it competitive, and improve the quality of work, it is necessary to train specialists who can work with the latest technologies, providing a high level of logistics service (Imanbayeva et al., 2023).

Currently, Kazakhstan plans to increase the flow of cargo through the Trans-Caspian route to 500 thousand containers per year. President of Kazakhstan K. Tokayev announced that it is planned to increase the flow of cargo through the Trans-Caspian International Transport Route (THTM) and bring it to 500 thousand containers per year by 2030. This was announced by the head of the Republic at the first summit "Cooperation Council of Central Asia + Arab states". At the summit, Tokayev noted the importance of developing the transit and transport sector. The countries of the region are diversifying routes, taking active measures to develop various infrastructure and logistics projects. The head of Kazakhstan noted the potential of the Trans-Caspian International Transport Route. "We intend to increase the cargo flow through this route in a planned way and bring it to 500 thousand containers per year by 2030. In addition, Kazakhstan is taking measures to develop the North-South international transport corridor," K. Tokayev said.

At the Summit, 5 specific areas related to the development and acceleration of logistics were considered. Activities aimed at the development of logistics are considered in the following Figure 1.

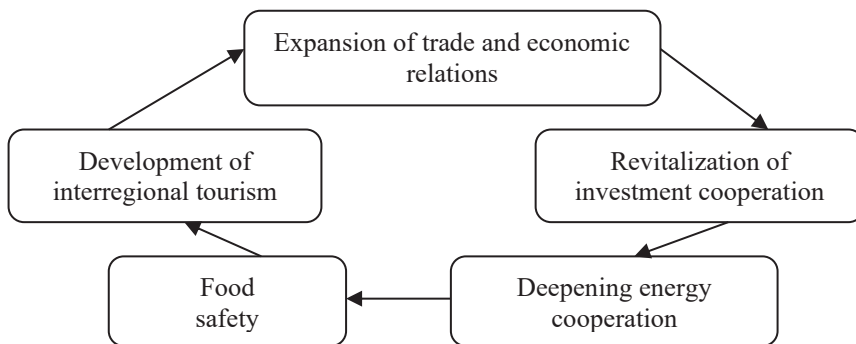

Figure 1. Activities aimed at the development of logistics

The next issue raised at the summit is the expansion of trade and economic ties. The president said that Kazakhstan is ready to increase exports to the Gulf countries in the short term by about 4,400 million in 100 commodity items.

Intensification of investment cooperation. According to the UNCTAD report, last

year alone, net investment inflow to Central Asia increased by 40 % and amounted to 10 billion US dollars, of which 60 % is accounted for by Kazakhstan. The Gulf countries have invested about 33.6 billion in the economy of Kazakhstan, so the Republic is interested in increasing investment ties. Tokayev expressed readiness to cooperate with all member states of the Cooperation Council.

Deepening energy cooperation. On the territory of the Central Asian states there are more than 30 billion tons of explored oil reserves and more than 20 trillion cubic meters of gas. This makes the region second only to the Arabian Peninsula in terms of oil and gas resources. Kazakhstan is ready to cooperate with the largest energy companies of OPEC+ countries, especially in the field of "green" energy. Projects with companies ACWA power of Saudi Arabia, Masdar of the emirate, Qatar look promising. Tokayev invited oil and gas exporters from the member states of the Cooperation Council to participate in the International Energy Forum in Kazakhstan.

Food safety. Kazakhstan is one of the ten largest wheat and flour producers in the world. Tokayev announced that work will continue to synchronize the standards of "organic" and "halal" products, the system of technical regulation and certification based on the experience of Arab partners. The president proposed to create a mechanism for meeting the ministers of Agriculture to expand cooperation in this area.

Development of interregional tourism. Central Asia has unique tourist resources. He announced that he was ready to develop mutual promotion of Tourism. The president also noted that Kazakhstan has introduced a visa-free regime for all countries of the Cooperation Council of Arab states, as well as established direct air traffic with the capitals of these states.

Results

Today, the field of sea transport is gaining special relevance. The existing merchant fleet of Kazakhstan in the Caspian includes four dry cargo, so the main transportation is carried out by the Azerbaijani operator ASCO (CJSC Azerbaijan Caspian Sea steamship), which has 54 ships, including 20 tankers, 18 ferries and 15 universal dry cargo. The implementation of these projects will allow to fully reveal the potential of seaports and the fleet.

The government of Kazakhstan set a task to increase the number of domestic tourists – up to 11 million people, foreign tourists – up to 4 million people, employment in the industry – up to 800 thousand people, as well as to bring Kazakhstan to the top-50 countries of the world for tourism development according to the WEF rating. The development of tourist products, infrastructure and brands should ultimately increase the popularity of Kazakhstan and increase the flow of domestic and foreign tourists to various regions of Kazakhstan (Dumanova, 2023).

The logistics industry is a circulatory system of the economy that ensures the timely delivery of goods along the entire production chain, from raw materials and equipment to the final buyer (logistic point, 2006).

The volume of cargo transportation in Kazakhstan is growing every year, according to the results of 2021, cargo transportation by all modes of transport

(excluding pipelines) amounted to 4.2 billion tons. The average growth rate over the past 5 years was 1.4 %, a CAGR supported by the development of the country's e-commerce and transit potential, despite the pandemic. At the end of 2020, revenues from transportation by all modes of transport (except pipeline) in the Republic of Kazakhstan amounted to 1.4 trillion tenge, of which 1.1 trillion (78 %) were received due to cargo transportation, as can be seen in Figure 2.

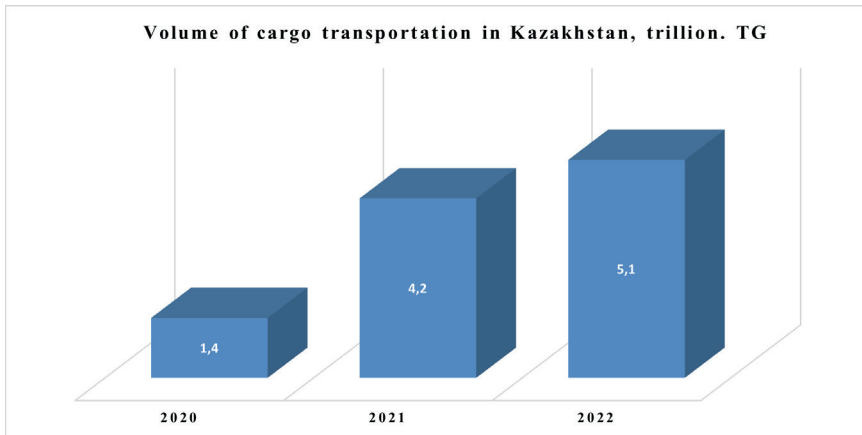

Figure 2. Volume of cargo transportation in Kazakhstan, trillion tenge

According to figure 2, in 2022, the volume of freight traffic increased significantly. According to the results of 2022, revenues from transportation by all types of transport (except pipeline) in the Republic of Kazakhstan amounted to 5.1 trillion tenge.

From the point of view of the structure of internal transportation of goods by type of transport, 83% of road transport accounts for, including on the basis of the rapid development of internet trade and delivery services and an increase in demand for 3PL services (Drokin et al., 2022).

Today, the logistics industry is growing. Since the end of 2022 and the beginning of 2023, the volume of transportation in the EAEU market has increased significantly. First of all, through Kazakhstan and other countries of Central Asia. This was facilitated by instability in other regions of the CIS (war in Ukraine). In addition, the increase in transportation volumes was influenced by the revival of economic activity in Kazakhstan itself. For example, in 2022, we grew at the level of 3.1 % of the country's GDP, which was provided by the transport and warehousing industry. Its growth was 5.6 %.

2022 has become a year of opportunities for Kazakhstan in the first place, in the transport sector. Transport flows from Asia to Europe were largely rebuilt. Kazakhstan was able to take the initiative in this direction. Investments in fixed assets the transport and logistics market in 2022 increased by 5.4 % compared to the level of the previous year and exceeded 1.55 trillion tenge. The government plays an important role here, because 44 % of the total investment was made at the expense of public funds.

Trans-Caspian International Transport Route. This led to a very good growth of Kazakhstan's foreign trade turnover, which increased by 34 % compared to last year. Exports increased by 39.9 % in 2022 to долларға 84.4 billion, and imports increased by 21.4 % to долларға 50 billion.

A plan for the supply of export goods is being developed in Kazakhstan. Of course, the priority direction in the transportation of goods outside is the railway. Therefore, a number of works need to be improved here. Today, most of the products made in Kazakhstan are exported to Russia, the member countries of the European Union, as well as to Uzbekistan and China. About 60 % of the exported goods are coal, petroleum products, non-ferrous metals, fertilizers and grain products.

The main problem of the warehouse logistics market of Kazakhstan can be called high rates of price growth. This market segment over the past 5 years has also shown dynamic growth in terms of the volume of introduction of new warehouse facilities and increased demand. The total supply of warehouse premises in the Kazakhstan market in 2022 amounted to 5 million square meters, of which 1.31 million square meters belonged to high-class warehouses. At the same time, the demand for warehouse premises in individual regions now significantly exceeds the supply. This leads to an active increase in prices, which, of course, hinders the development of this market segment. So, in 2022, the demand for Class A warehouses was very high, especially on the part of companies selling food, consumer electronics and pharmaceutical products.

Prices for cargo transportation by road in Kazakhstan in 2022 increased by an average of 20–35 %. The tariff for transportation by a 20-ton van increased by 34.7 % last year and by the first quarter of 2023 reached 345 tenge per 1 km. The price of cargo transportation by 10- and 5-ton vans for the same period increased by 30.1 % and 20.2 %, respectively as can be seen in Figure 3.

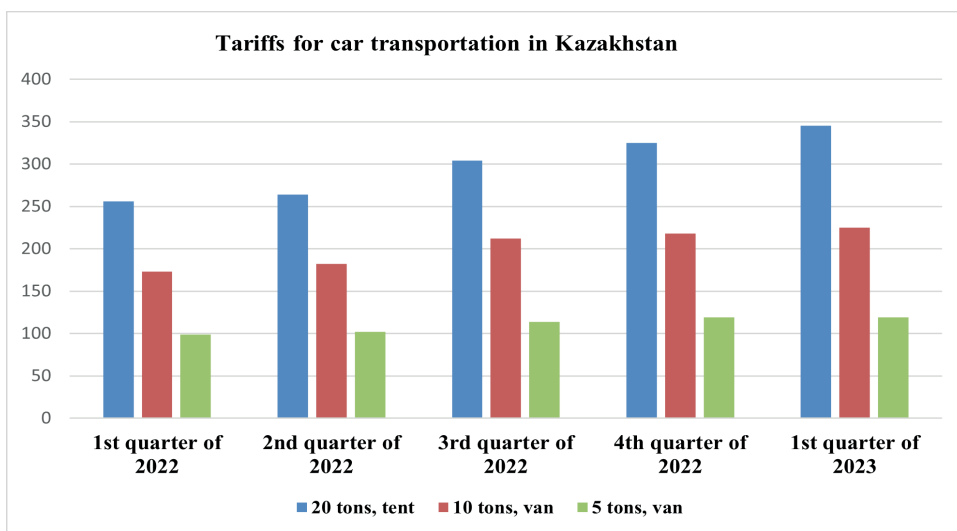

Figure 3. Tariffs for cargo transportation by road in Kazakhstan

At the same time, in 2023, the situation stabilized and price growth slowed down. In 2023, there was no sharp increase in rates on automotive cargo. The main driver of the price increase will be the change in the cost of transportation, including due to the increase in fuel prices. At the same time, at the beginning of 2023, it can be noted a slight decrease in rates for sea cargo, as well as tariffs for container transportation under long-term contracts. In addition, in 2022 there was an increase in prices for Transport Auxiliary Services, as well as storage services. Compared to relatively stable 2020–2021, prices for these types of services increased by an average of 4–6 % in 2022. At the same time, the increased demand for logistics services, as well as the limitation of available high-class warehouse spaces, do not allow prices to fall in the short term. Demand is mainly formed from the Russian market, from companies that expand their business or transfer it to Kazakhstan (Kurmanova, 2023).

Current trends indicate that by 2030 Kazakhstan is able to become a leading transit hub in Central Asia and ensure the active development of its transport and logistics complex. This, of course, is facilitated by the relevant "concept of development of transport and logistics potential of the Republic of Kazakhstan until 2030". It is expected that in 2024–2026, modern trade and logistics hubs near the borders will appear in the main directions of trade flows. The Khorgos junction complex will be opened on the border with China, the Eurasia transboundary Trade Center with Russia, the Kyrgyzstan – industrial trade and logistics complex, the Caspian junction container hub with Uzbekistan, as well as the Central Asia International Center for industrial cooperation.

Discussion

Logistic development is closely related to political, economic, social factors. The development of the logistics industry is the path and source of development of the economy and market innovation. The development of trade and logistics routes with neighboring countries will have a positive impact on the future of the country. To do this, of course, it is necessary to introduce and develop modern Logistics Management (RIA News., 2023).

The state of development of logistics in the modern Republic of Kazakhstan and the prospects for the implementation of modern logistics management were shown in Table 1 in the form of a SWOT analysis.

Table 1 - SWOT analysis of Kazakhstan's logistics market

Strengths:	Weaknesses:
<ul style="list-style-type: none"> - availability of laws and regulatory legal acts regulating the activities of the transport industry; - favorable geographical position of Kazakhstan for the transit of goods along international transport corridors; - availability of a developed network of Railways and highways; - Passage of a number of international transport routes through the territory of Kazakhstan. 	<ul style="list-style-type: none"> - lack of a unified organizational structure of the state management system of the transport industry; - poor quality of the system for collecting, processing and transmitting statistical data, low level of information and digital technologies; - high natural and moral degradation of most of the infrastructure and rolling stock; - poor development of transport logistics infrastructure.

Opportunities:	Threats
<ul style="list-style-type: none"> - Increase exports to the Gulf countries; - reduction of administrative barriers for the development of entrepreneurship in the transport sector; - Development of R & D and introduction of Information Technologies.	<ul style="list-style-type: none"> - Reduction of international cargo traffic through Kazakhstan in case of intensification of the "sanctions war" between the West and Russia; - decrease in the competitiveness of domestic carriers in the international cargo transportation services market; - shortage of high-level professional personnel.

Currently, the activities of all types of transport are adequately covered by state regulation (legal and by-laws). The Strategic Development Plan of the Republic of Kazakhstan until 2025 has been adopted, the law "on transport", there are industry laws, laws and regulatory documents on modes of transport within the EAEU.

At the same time, the relevant authorized state bodies have not begun to develop methods and rules for paying for MTZ services, establishing differentiated tariffs by type of cargo, subsidizing passenger transportation. The facts of maintaining a natural monopoly on the railway transportation market of partners in the EAEU, as well as taking responsibility from KTZ for the guaranteed provision of business needs with rolling stock and transportation, remain without economic assessment.

These institutional shortcomings have led to the distrust of entrepreneurs (including large ones) in the stable operation of industries. These institutional shortcomings are complicated by the lack of a single organizational structure of the system of Public Administration of the transport industry. Kazakhstan does not have an authorized sectoral state body that regulates the entire transport and logistics complex, makes strategic decisions, determines and controls the activities of all national companies in the transport sector. At the same time, the Republic of Kazakhstan has not developed a strategy for the development of the transport and logistics complex and its individual industries.

The favorable geographical position contributes to the development of corridors for transit cargo flows. However, this advantage is often equated with the lack of operational and up-to-date information available to market participants (shippers, carriers, etc.), a narrow list of indicators collected by official statistics, and the underdevelopment of the information and digital technology collection system. Current statistics do not reflect the true picture of the state of the transport complex (Abylkasym et al., 2023).

Availability of a developed network of Railways and highways. The geographically branched and extended network of railway lines, inland water and sea transport, as well as the construction of highways will ensure the needs of the population and business for cargo and passenger transportation over any distance in intra-Republic and interregional (transit) relations, providing communication with adjacent states through existing transport corridors.

The lack of adequate measures for the transit potential to increase the volume of Transportation, the necessary financing and maintenance, modernization and implementation of modern technologies, increase the capacity of transport

infrastructure facilities can lead to a decrease in the growth rate of transit traffic, as well as the attractiveness of transit corridors of Kazakhstan. The current pace of updating rolling stock can lead to a deterioration in the technical condition of the rolling stock fleet, an increase in costs for their maintenance and environmental load, an increase in the level of wear and, as a result, a reduction in the park (Yermakova, 2023).

The high natural and moral degradation of most of the infrastructure and rolling stock makes it impossible to fully benefit from the development of the road network. The wear of rolling stock in railway transport is 60 %, the wear of freight and passenger road transport is 68 %. The lack of state support for updating rolling stock in international road transport reduces the competitiveness of domestic carriers. The low rate of renewal of rolling stock is one of the reasons for the high cost of Transportation.

Kazakhstan needs to take advantage of the opportunities that open up international transport routes through the territory. One of the possibilities is to increase container transportation of goods. However, for container technologies, an appropriate transport and logistics infrastructure is required, the insufficient development of which does not allow optimal use of international transport routes. In addition to infrastructure, a containerization incentive policy is needed. This requires, first of all, the correct tariff, as well as the improvement of accounting technologies.

Unnatural obstacles, long simple and bureaucratic delays lead to non-compliance with the delivery time of goods, a decrease in the competitiveness of the route, reputational costs, material costs (loading and unloading operations, shunting, terminal). Additional customs inspection of containers passing through the territory of Kazakhstan in transit from third countries to third countries. Customers refuse to deliver goods on trans-Kazakhstan routes for fear of delays and downtime.

In domestic markets, there is a decrease in the competitiveness of domestic carriers. The lack of systematic approaches to the development of the transport industry, the low level of state support, the high depreciation of rolling stock and infrastructure for all types of transport, the low pace of updating rolling stock do not allow domestic carriers to compete with carriers of other states, primarily neighboring countries.

The state insufficiently finances R & D, as well as the introduction of information technologies in the field of transport and logistics. Currently, planning the development of the transport infrastructure of the network in Kazakhstan, collecting, analyzing and storing information about its technical condition and traffic intensity, maintaining a register of fixed routes and carriers, issuing permits for the performance of transportation and many other processes are carried out inefficiently due to the lack of modern information systems.

Recently, the Eurasian Economic Commission (EEC) has been updating the issue of digitalization and implementation of information technologies in the EAEU member states. National transport companies have developed their own digitalization and information technology implementation programs. However, the development

of R & D and the introduction of information technology may face the problem of a shortage of professional personnel. In the long term, the requirements for the qualifications of employees of a logistics company are increasing, which leads to an increase in demand for qualified employees.

"The share of the transport and logistics sector in the structure of GDP should reach at least 9 % in the next three years. For this, it is very important to ensure effective management of the industry. It is necessary to restore the Ministry of transport, which is engaged in the construction of road infrastructure", Tokayev explained (Ishekenova, 2023).

"Kazakhstan has every chance to become a hub with the most advanced transport system in the Eurasian countries." This is the conclusion reached by the international think tanks, which reviewed the transport and logistics market of Kazakhstan. They made a review of the 2022 market. As a result, Kazakhstan was able to offer an effective alternative route—China—Europe. For example, through the Port of the Caspian Sea there is an opportunity to get to Azerbaijan, Georgia, Turkey and further to Europe.

Now the government has begun to develop the road to the Caspian Sea, ports and appropriate infrastructure. Last year, the volume of cargo transported through the waterway increased by 2.5 times and amounted to 1.5 million tons. The foreign trade turnover increased by 132%, and in terms of money, goods worth aқшара 134.4 billion were produced (IskerNews, 2023).

Conclusion

In conclusion, Kazakhstan should become a full-fledged transport and logistics power. This was announced by President K.Tokayev. During the annual address to the people of Kazakhstan, the head of state noted that Kazakhstan should strengthen its position as a hub transit hub in Eurasia and eventually become a full-fledged transport and logistics power. Other promising areas of development of logistics in Kazakhstan will be used in the coming years for its organization and improvement of internal production systems in industrial enterprises, technological complexes and economic areas in household and material driving communications. Our country does not need to repeat the historical path of logistics in other foreign capitalist countries.

Efficient logistics allows you to reduce costs and optimize the use of resources, which helps to increase profits and competitiveness. The study also highlights the importance of integrating logistics into strategic business planning. It should be considered as a strategic tool to achieve the company's goals. Businesses must be prepared to adapt their logistics system in response to changing market conditions and customer requirements.

Logistics management in the state not only helps to optimize internal processes, but also contributes to sustainable customer satisfaction, increasing the competitiveness and profitability of the company. This leads to the development of the following advantages: first, it leads to the emergence of a company that can offer goods and services that have an advantage over other competitors and do the job quickly, offering fast and reliable delivery. This creates conditions for increasing competition

in the market and strengthening stable positions. And customers appreciate the level of quality of service, the speed of delivery and the accuracy of order fulfillment; secondly, it helps to increase the level of satisfaction with logistics processes, creates loyalty between the client and the company and increases repeat purchase rates. Also, in the process of optimizing logistics, the company reduces the costs of inventory management, storage, and transportation; thirdly, along with the domestic market, the development of the external market, that is, in the context of the global economy and trade, allows logistics companies to optimally compete at the global level and provide high-quality and periodic services.

In this regard, using the experience gained by developed countries in the field of logistics and our own potential, we need to quickly implement a modern logistics approach and a system of market-oriented structures in domestic business. Currently, the development of logistics in Kazakhstan – the assimilation of logistics caused by the laws and principles of modern technology and its integration with the enterprise management system, reflects the level of economic development of the transit and transport industry of a civilized state.

REFERENCES

- Abylkasym A.B., Zhurynov G.M., Mashirova T.N., Imanbayev A.A., Shitenova A.T. (2023). The mechanism of implementation of modern sales logistics at the enterprise // Bulletin of national academy of sciences of the republic of Kazakhstan. — Volume 1. — Number 401. — Pp. 238–247. — <https://doi.org/10.32014/2023.2518-1467.435>
- Aikhanova M.G. (2023). The Concept of Logistics and Logistics in New Economic Conditions. Science Bulletin. — Volume 1. — Number 3 (60). — Pp. 7–10.
- Drokina Ch.V., Li J. (2022). The main ways to reduce the costs of China's cross-border logistics // Economy and Business: Theory and Practice. — Number 4–1(86). — Pp.125–127. — <https://doi.org/10.24412/2411-0450-2022-4-1-125-127>
- Dumanova K. (2023). Kazakhstan plans to increase cargo traffic through the Trans-Caspian route to 500 thousand containers per year // [Electronic resource]: *h—* <https://kz.kursiv.media/2023-07-20/dmnv-gruzopotok-transkaspij/>
- Imanbayeva Z., Kunyazov Y., Bekniyazova D., Bekenova G., Nurgabylov M. (2023). Logistics as a key factor of business efficiency // Bulletin of national academy of sciences of the republic of Kazakhstan. — Volume 6. — Number 406. — Pp. 358–375. — <https://doi.org/10.32014/2023.2518-1467.638>
- Ishekenova B. (2023). Kazakhstan will become a transport and logistics power // [Electronic resource]: — <https://ism.kz/iz-kazahstana-hotyat-sdelat-transportno-logisticheskuyu-derzhavu>
- Iskaliev E. (2013). Transport logistics today is a key component in the implementation of GPFIID // [Electronic resource]: — <https://kazlogistics.kz/ru/library/analytic/9>
- IskerNews (2023). (11– release) — IskerNews Kazakhstan will become a logistics leader // [Electronic resource]: — <https://www.youtube.com/watch?v=TsXp7piI6jk>
- Kurmanova A. (2023). Kurmanova A. What trends are observed in the transport and logistics sector // [Electronic resource]: — <https://kapital.kz/economic/115867/kakiye-tendentsii-nablyudayut-sya-v-transportno-logisticheskoy-sektore.html>
- LOGISTIC POINT (2006). LOGISTIC POINT Companies // [Electronic resource]: — <https://logistic-point.kz/>
- RIA News (2023). RIA News The period of passage of goods through the Kazakh part of the TM has been halved // [Electronic resource]: — <https://ria.ru/amp/20230303/tmtm-1855516030.html>
- Yermakova E.E. (2023). Methodology of Scientific Research Evaluation in Logistics // Logistics Systems in the Global Economy. — Number 13. — Pp. 82–85.

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

Б.Т. Абыканова, У.Т. Туленова, Ж.К. Салыкбаева, Али Чорух, А.А. Таугенбаева ШАҒЫН ЖИНАҚТЫ МЕКТЕП МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ КӘСІБИЛІГІН ДАМУ ТУРАСЫ ШАРТЫ РЕТІНДЕ ПӘНДІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІ АРТТЫРУ.....	7
А. Әбілқасымов, Н. Жапашов, Н. Жұмабай, Е. Сандыбаев STEM ЖӘНЕ STEM ЕМЕС ПӘНДЕР МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ОҚУ ПРОЦЕСІНДЕ LESSON STUDY КӘСІБИ ДАМУ БАҒДАРЛАМАСЫН ҚОЛДАНУЫ.....	22
Р.У. Альменаева, Н.Д. Андреева, Р.Х. Курманбаев, Б.А. Досжанов БОЛАШАҚ БИОЛОГИЯ МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН МОБИЛЬДІ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ НЕГІЗІНДЕ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ЭКСПЕРИМЕНТТІК НӘТИЖЕЛЕРІ.....	33
Б. Анас, М. Скаков, Ш. Раманкулов, С. Есер «НАНОТЕХНОЛОГИЯ ЖӘНЕ НАНОМАТЕРИАЛДАР» ПӘНІНІҢ ОҚУ МАЗМҰНЫН ҚҰРУДЫҢ ҚАҒИДАЛАРЫ МЕН ОҚЫТУДЫҢ КЕЗЕҢДЕРІ.....	47
С.К. Асылбекова, А.Х. Давлетова, Г.Ф. Нурбекова, Ж.А. Беккожина, О.А. Айгунова ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МОНИТОРИНГ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ БІР БӨЛІГІ РЕТІНДЕ КӘСПТІК БАҒДАР БЕРУ ЖҰМЫСЫ.....	58
Г.Ә. Әбенова ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНДА НЕОЛОГИЗМДЕРДІ ОҚЫТУ.....	72
Ж.А. Байбағшаева, К.Т. Жанұзақова ЖОО-ДА ОРАЗБЕК СӘРСЕНБАЕВ ПРОЗАСЫН ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІС-ТӘСІЛДЕРМЕН ОҚЫТУ.....	85
А.К. Бақажанова, А.Е. Сағимбаева, Р.А. Шоқанов БОЛАШАҚ ХИМИЯ МҰҒАЛІМДЕРІ ҮШІН ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЦИФРЛЫҚ ҚҰРАЛДАРДЫ ПАЙДАЛАНА ОТЫРЫП ОҚЫТУДЫ ЖЕТІЛДІРУ.....	95
К.Г. Балгинбаева, Д. Муса ҚҰРАЛДЫ-ӘДІСТЕМЕЛІК ПЛАТФОРМА АРҚЫЛЫ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ КӘСІБИ ДАҒДЫЛАРЫН ДАМУ ТУРАСЫ НЕГІЗГІ АСПЕКТІЛЕРІ.....	109
А.И. Булшекбаева, М.К. Сураншиева, З. Бейсембаева, Ж.Ж. Асанханова ПӘНАРАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯ НЕГІЗІНДЕ БОЛАШАҚ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭМОЦИОНАЛДЫ ОҚЫТУ (SEL) ДАҒДЫЛАРЫН ДАМУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	123
А.Х. Давлетова, А.Т. Назарова, А.Х. Касымов, Ж.Қ. Жалғасбекова, Р.Н. Шадиев ОҚЫТУДЫ САРАЛАУ ҮШІН ЦИФРЛЫҚ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕШЕНДІ ПАЙДАЛАНУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	134
Р.А. Ельгинова, Ж.К. Нурбекова, К.М. Мухамедиева, Г.Ш. Нургазинова, Ж.Б. Копеев ТОЛЫҚТЫРЫЛҒАН ШЫНАЙЫЛЫҚҚА ИНФОРМАТИКА МҰҒАЛІМІН ДАЯРЛАУДЫҢ МАЗМҰНЫ.....	149
Ш. Жанысбекова, Г. Сырлыбаева ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУ КЕЗІНДЕ ПРАГМАТИКАЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІ ДАМУ ОҚУШЫЛАРДА ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ТИІМДІ ӘДІСТЕМЕЛЕРІН ЗЕРДЕЛЕУ.....	162
Ж.Е. Зулыхар, А.Р. Серікбаева, Г.Ф. Нурбекова, Қ.У. Кариева, I.M. Sirojiddinova ЖЕЛЛІК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ОҚЫТУДЫҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ.....	178
Б.З. Кенжегулов, Ж. Сайдолқызы, Р.Қ. Аманғалиева, Д.А. Ахметбай, Р. Schmidt ОРТА МЕКТЕП БАҒДАРЛАМАСЫНДАҒЫ КҮРДЕЛІ ТРИГОНОМЕТРИЯЛЫҚ ТЕНДЕУЛЕРДІ ЖАСАНДЫ ЖОЛДАРМЕН ШЕШУ ӘДІСТЕРІ.....	194
Г.Р. Кошанова, Э.А. Абдыкеримова, А.Б. Туркменбаев, Б.Т. Урбисина, А.С. Омуралиев ВИРТУАЛДЫ КОНСТРУКТОР ЖӘНЕ STEM-ТЕХНОЛОГИЯСЫ БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ҚҰРАЛЫ.....	212
А.А. Куралбаев, Г. Пилтен, Г.Н., Диханбаева, А.Ш. Жүнісова БОЛАШАҚ БАСТАУЫШ СЫНЫП МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ОҚУ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТАРЫ МЕН ӘДЕТТЕРІН БАҒАЛАУ: ҚАЗАҚСТАН МЫСАЛЫНДА.....	231

Р. Салықов, М. Скаков, И. Усембаева, Ш. Раманкулов, А. Чорух ОҚЫТУДАҒЫ ПӘНАРАЛЫҚ STEAM ТЕХНОЛОГИЯСЫ: «ЭЛЕКТР ЖӘНЕ МАГНЕТИЗМ» БӨЛІМІН ОҚЫТУДЫҢ ФОРМАЛАРЫ МЕН ӨДІСТЕРІ.....	241
А.Ы. Сафарғалиева ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУДІ ДАМУЫ: НЕГІЗГІ ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР.....	253
А. Сейтмуратов, А. Нұрғалиева, С. Меңліхожаева, Д. Жарылғапова, М. Парменова, Р.Ж. Мрзабаева, А.Б. Сакулова МАТЕМАТИКА МҰҒАЛІМДЕРІН КӘСІБИ ДАЯРЛАУ МАҚСАТЫНДА МАТЕМАТИКАЛЫҚ ҚҰРЫЛЫМДАРДЫ ОҚЫТУДЫҢ БОЛЖАМДЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІК МОДЕЛІ.....	269
М.К. Скаков, Т.Н. Далабаев, А. Чорух, М.М. Нуризинова БОЛАШАҚ ФИЗИКА МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУШІЛІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӨДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ.....	283
Б. Тасұов, Н.А. Нигетбаева ОҚЫТУ ҮДЕРІСІНДЕ ЭЛЕКТРОНДЫ ОҚУЛЫҚТЫҢ ТИІМДІЛІГІ ЖӘНЕ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	295
А.А. Таутенбаева, Г.М. Қусанов, Г.Турмуханова, Э. Куриэль-Марин, Б.Т. Абыканова ЗИЯТКЕРЛІК БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ӨЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІЛЕР МЕН ВЕБ-ҚАУЫМДАСТЫҚТАР.....	306
А.Т. Тулебаева, М.К. Айтимов, Ш.М. Майгелдиева, Н. Йылдыз СЫР ӨҢІРІ АҚЫНДАРЫ ПОЭЗИЯСЫНДАҒЫ ФИЛОСОФИЯЛЫҚ-ДИДАКТИКАЛЫҚ САРЫНДАР МЕН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КӨЗҚАРАСТАР (Жүсіп Ешанияұлы шығармалары негізінде).....	324
Д.А. Шрымбай, Э.Т. Адылбекова, Х.И. Бұлбұл БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ КӘСІБИ ДАЙЫНДЫҒЫН ЖАППАЙ АШЫҚ ОНЛАЙН КУРС АРҚЫЛЫ ЖЕТІЛДІРУ МҰМКІНДІКТЕРІ.....	337

ЭКОНОМИКА

Б.Х. Айдосова, А.А. Макенова, А.Ж. Бухарбаева, Е.Ж. Ыдырыс, Н.С. Қусаева МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ҚАРЖЫСЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӨДІСНАМАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ.....	349
Р.К. Арзикулова, Ж.А. Қуатбеков, С.Қ. Темірхан, Ш.И. Алимкулова, Ч. Нұрғалиева «ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ПРО-НЫҢ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ НАРЫҚҚА ӨСЕРІ.....	366
А.Д. Асанова, Л.Ж. Аширбекова ҚР ЖЕРГІЛІКТІ ӨЗІН-ӨЗІ БАСҚАРУ ОРГАНДАРЫНЫҢ ЖҰМЫСЫНДАҒЫ АШЫҚТЫҚ	380
Ж.А. Бабажанова, А.А. Тапалова, А.Т. Мелекова, Н.А. Ибадильдин, Г.С. Мукина ӨМІР СҮРУ ДЕҢГЕЙІМЕН САПАЛЫ ӨМІР СҮРУ ДЕҢГЕЙІ ӨЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУДЫҢ НЕГІЗГІ САНАТТАРЫ.....	390
А.Ә. Бодықова, Ж.Ш. Қыдырова, А.С. Шайнуров, А.Б. Алибекова, Э.Т. Темирбекова ОРТАЛЫҚ АЗИЯ ЕЛДЕРІНДЕГІ ЖОҒАРЫ БІЛІМГЕ АРНАЛҒАН МЕМЛЕКЕТТІК ШЫҒЫНДАР.....	408
А.К. Бакпаева, Г.А. Оспанова, Ж.К. Басшиева, К.Н. Тастанбекова, М.Н. Нұрғабайлов, А.А. Нұрғалиева ЖАҢАҢДАНУДЫҢ АУЫЛШАРУАШЫЛЫҚ НАРЫҚТАРЫНА ЖӘНЕ ОНЫМЕН БАЙЛАНЫСТЫ САУДА ҚАТЫНАСТАРЫНА ӨСЕРІ.....	420
Э.С. Балапанова, А.К. Джусибалиева, З.У. Джубалиева, А.К. Адельбаева, С. Дырқа АГРАРЛЫҚ ЭКСПОРТТЫҚ НАРЫҚТАРДЫ ДАМУЫ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ.....	432
Б.М. Жұрынов ӨНЕРКӘСІП САЛАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ІРІ ҰЛТТЫҚ ХОЛДИНГТЕРІН БАСҚАРУДА ЖОБАЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ ҚҰРАЛДАРЫН ҚОЛДАНУ.....	445
Ж.С. Булхаирова, А.Б. Темирова, Ш.Ж. Сейітжағыпарова, Ш.А. Капанова ҚАЗІРГІ КЕЗЕҢДЕ ҚАЗАҚСТАННЫҢ АУЫЛДЫҚ АУМАҚТАРЫН ОРНЫҚТЫ ДАМУЫ.....	469

Н.А. Гумар, Г.А. Саймагамбетова, Ш.Е. Шалбаева, Т.К. Жолдасбаева, Л.А. Попп ӨНІРЛІК ЭКОНОМИКАНЫҢ БӘСЕКЕЛЕСТІК АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫН БАҒАЛАУ ӘДІСТЕМЕЛЕРІН САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ.....	482
З.О. Иманбаева, М.А. Токтарова, М.Ш. Күшенова, Р.К. Айтманбетова, Гиорги Абуселидзе АУЫЛШАРУАШЫЛЫҚ СЕКТОРЫНДА БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНУДЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ.....	498
А.Т. Исаева, Д.О. Онолтаев, М.Н. Нургабылов, Н.Н. Чуприна, М.Т. Баетова ҚАЗІРГІ ЭКОНОМИКАДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІҢ РӨЛІ.....	513
Ғ.Е. Керімбек, А.Ж. Машаева, А.Ш. Алимбетов, Г.К. Мусаева, Г.А. Куаналиева ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТРАНЗИТТІК-КӨЛІК САЛАСЫНЫҢ ДАМУ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ НЕГІЗДЕРІ.....	528
А.П. Коваль, А.Б. Бекмагамбетов, Л.М. Шаяхметова, Ш.Т. Айтимова АҚШ ПЕН КАНАДА МЫСАЛЫН ҚОЛДАНА ОТЫРЫП, ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕГІ ӨНДІРІСТІК ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛДЕРІНІҢ ЖІКТЕЛУІНЕ САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ.....	542
А.Т. Көкенова, А.Р. Шалбаева, И.Ю. Хан, К.К. Байгабулова, А.О. Демеубаева ТҰРАҚТЫ ДАМУ ЖАҒДАЙЫНДА АӨК ДАМУЫН БАСҚАРУДЫҢ ӨНІРЛІК СТРАТЕГИЯЛАРЫН ЗЕРТТЕУ.....	558
М.А. Меккин, Т.С. Куракбаева, С.К. Серикбаев, Ж.К. Кайрлиева, Б.С. Құлбай ПОСТКЕҢЕСТІК ЕЛДЕРДЕГІ СЫРТҚЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ.....	573
Е.Т. Мендіқұл, К.А. Утегенова, Н.Қ. Шекен, Д.А. Бекешева, А.Ж. Машаева ҚАЗАҚСТАННЫҢ КҮРІШ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ӨНІРІНДЕ ЛОГИСТИКА ЖҮЙЕСІН ҚҰРУ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ САУДАНЫ ДАМУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ.....	588
Б.Б. Мубарақова, Д.С. Уразалимова, А.Ж. Мусина, Ж. Байшукурова, Р.С. Якудина ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУ ТҰРАҚТЫ ҚР ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ ДЕҢГЕЙІН ЖОҒАРЫЛАТУДЫҢ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ.....	603
Г.Б. Нұрлихина, М.А. Мұкин, С.К. Сәрикбаев, Б.С. Құлбай, С.Т. Исағалиев ҚАЗАҚСТАН МЕН РЕСЕЙ АРАСЫНДАҒЫ КҮП ЖАҚТЫ ЫНТИМАҚТАСТЫҚТЫҢ ЖАҒДАЙЫ МЕН БҮЛАШАҒЫ.....	618
К.Б. Сатымбекова, М.У. Даурбаева, В.М. Карибов, А.Т. Райымбекова, Б.Ж. Корпалиева, И. Узун, А.А. Куралбаев КОМПАНИЯДА АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ЕСЕПТІЛІКТІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ ЖӘНЕ ОНЫ ТАЛДАУДЫҢ НЕГІЗДЕРІ.....	636
А. Серікқызы, Ә.С. Бақтымбет, С.С. Бақтымбет ЕЛДІҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ШАРТТАРЫНДА АДАМИ КАПИТАЛДЫҢ ЖАҒДАЙЫН БАҒАЛАУ.....	650
К.Н. Тастанбекова, А.М. Сапарбаева, С.А. Файзуллина, А.Е. Сарсенова, А.Т. Исаева, Хафез Абдо ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ИНФЛЯЦИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ МЕН ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЛДАРЫ.....	665
З.М. Турсынқұлова, Л.А. Омарбақиев, А.Ж. Түлеева, А.У. Абишова САЛЫҚ САЯСАТЫНЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНЫҢ ӨМІР СҰРУ ДЕҢГЕЙІН АРТТЫРУҒА ӘСЕРІ.....	680
Н.А. Урузбаева, Ж.А. Бекмурзаева, Раб Наваз Лодхи МАҒҒЫСТАУ ОБЛЫСЫНЫҢ АЙМАҚТЫҚ ТУРИСТІК ӨНІМІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ: ҚҰРЫЛЫМДЫҚ ТӘСІЛ.....	693
Л.М. Сембиева, Н. Шмиголь, Ж.А. Шанайбаева, Г.К. Бекбусинова, Ә.Ж. Исмаилова СЫРТҚЫ МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ ОРГАНДАРЫНЫҢ САРАПТАМАЛЫҚ-ТАЛДАМАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН РЕФОРМАЛАУДЫҢ ЖЕКЕЛЕГЕН АСПЕКТІЛЕРІ.....	709

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

Б.Т. Абыканова, У.Т. Туленова, Ж.К. Салыкбаева, Али Чорух, А.А. Таутенбаева ПОВЫШЕНИЕ ПРЕДМЕТНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ КАК УСЛОВИЕ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛИЗМА ПЕДАГОГОВ МАЛОКОМПЛЕКТНЫХ ШКОЛ.....	7
А. Абилкасымова, Н. Жапашов, Н. Жумабай, Е. Сандыбаев ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОГРАММЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ LESSON STUDY УЧИТЕЛЯМИ, ПРЕПОДАЮЩИМИ И НЕ ПРЕПОДАЮЩИМИ STEM.....	22
Р.У. Альменаева, Н.Д. Андреева, Р.Х. Курманбаев, Б.А. Досжанов ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ БИОЛОГИИ НА ОСНОВЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МОБИЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	33
Б. Анас, М. Скаков, Ш. Раманкулов, С. Есер ПРИНЦИПЫ ПОСТРОЕНИЯ УЧЕБНОГО СОДЕРЖАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ «НАНОТЕХНОЛОГИИ И НАНОМАТЕРИАЛЫ» И ЭТАПЫ ОБУЧЕНИЯ.....	47
С.К. Асылбекова, А.Х. Давлетова, Г.Ф. Нурбекова, Ж.А. Беккожина, О.А. Айгунова ПРОФИОРИЕНТАЦИОННАЯ РАБОТА КАК ЧАСТЬ ТЕХНОЛОГИИ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО МОНИТОРИНГА.....	58
Г.А. Абенова ПРЕПОДАВАНИЕ НЕОЛОГИЗМОВ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ.....	72
Ж.А. Байбатшаева, К.Т. Жанузакова ПРИМЕНЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ПОДХОДОВ К ПРЕПОДАВАНИЮ ПРОЗЫ ОРАЗБЕКА САРСЕНБАЕВА В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ.....	85
А.К. Бакажанова, А.Е. Сагимбаева, Р.А. Шоқанов СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ХИМИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ: КОМПЛЕКСНАЯ ИНТЕГРАЦИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ЦИФРОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ДЛЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ХИМИИ.....	95
Г.О. Беркинбаева, Ж.Б. Чилдибаев ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ ГЕОГРАФИЧЕСКОЙ ОСОБЕННОСТИ ИЛЕ-АЛАТАУСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО ПАРКА.....	109
К.Г. Балгинбаева, Д. Муса РАЗВИТИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ НАВЫКОВ УЧИТЕЛЕЙ ЧЕРЕЗ ИНСТРУМЕНТАЛЬНО- МЕТОДИЧЕСКУЮ ПЛАТФОРМУ: КЛЮЧЕВЫЕ АСПЕКТЫ.....	123
А.Х. Давлетова, А.Т. Назарова, А.Х. Касымова, Ж.К. Жалгасбекова, Р.Н. Шадиев МЕТОДИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВОГО УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА ПРИ ДИФФЕРЕНЦИАЦИИ ОБУЧЕНИЯ.....	134
Р.А. Ельгинова, Ж.К. Нурбекова, К.М. Мухамедиева, Г.Ш. Нургазинова, Ж.Б. Копеев СОДЕРЖАНИЕ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ ИНФОРМАТИКИ ПО ДОПОЛНЕННОЙ РЕАЛЬНОСТИ.....	149
Ш. Жанысбекова, Г.Сырлыбаева РАЗВИТИЕ ПРАГМАТИЧЕСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА: ИЗУЧЕНИЕ ЭФФЕКТИВНЫХ МЕТОДИК ФОРМИРОВАНИЯ У УЧАЩИХСЯ.....	162
Ж.Е. Зулпыхар, А.Р. Серикбаева, Г.Ф. Нурбекова, К.У. Кариева, И.М. Сирожидинова СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ОБУЧЕНИЯ СЕТЕВЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ.....	178
Б.З. Кенжегулов, Ж. Сайдолқызы, Р.Қ. Аманғалиева, Д.А. Ахметбай, Р. Schmidt МЕТОДЫ РЕШЕНИЯ СЛОЖНЫХ ТРИГОНОМЕТРИЧЕСКИХ УРАВНЕНИЙ ИСКУССТВЕННЫМИ ПУТЯМИ В ПРОГРАММЕ СРЕДНЕЙ ШКОЛЫ.....	194

Г.Р. Кошанова, Э.А. Абдыкеримова, А.Б. Туркменбаев, Б.Т. Урбисина, А.С. Омуралиев ВИРТУАЛЬНЫЙ КОНСТРУКТОР И СТЕМ-ТЕХНОЛОГИЯ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ ОБУЧАЮЩИХСЯ.....	212
А.А. Куралбаева, Г. Пилтен, Г.Н., Диханбаева, А.Ш. Жүнісова ОЦЕНКА ЧИТАТЕЛЬСКИХ ИНТЕРЕСОВ И ПРИВЫЧЕК БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ: НА ПРИМЕРЕ КАЗАХСТАНА.....	231
Р. Салыков, М. Скаков, И. Усембаева, Ш. Раманкулов, А. Чорух МЕЖДИСЦИПЛИНАРНАЯ ТЕХНОЛОГИЯ STEAM В ОБУЧЕНИИ: ФОРМЫ И МЕТОДЫ ПРЕПОДАВАНИЯ РАЗДЕЛА «ЭЛЕКТРИЧЕСТВО И МАГНЕТИЗМ».....	241
А.Ы. Сафаргалиева РАЗВИТИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ: БАЗОВЫЕ НАЦИОНАЛЬНЫЕ ЦЕННОСТИ.....	253
А. Сейтмуратов, А. Нургалиева, С. Менлихожаева, Д. Жарылгапова, М. Парменова, Р.Ж. Мрзабаева, А.Б. Сакулова МОДЕЛЬ ПРОГНОЗИРОВАННОЙ КОМПЕТЕНЦИИ МАТЕМАТИЧЕСКИХ СТРУКТУР ДЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ МАТЕМАТИКИ.....	269
М.К. Скаков, Т.Н. Далабаев, А. Чорух, М.М. Нуризинова МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИКИ.....	283
Б. Тасуов, Н.А. Ниегбаева ЭФФЕКТИВНОСТЬ И ОСОБЕННОСТИ ЭЛЕКТРОННОГО УЧЕБНИКА В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ.....	295
А.А.Таутенбаева, Г.М. Кусайнов, Г.Б. Турмуханова, Ясмина Войводич, Б.Т. Абыканова СОЦИАЛЬНЫЕ СЕТИ И ВЕБ-СООБЩЕСТВА В ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЕ.....	306
А.Т. Тулебаева, М.К. Айтимов, Ш.М. Майгелдиева, Н. Ыылдыз ФИЛОСОФСКО-ДИДАКТИЧЕСКИЕ МОТИВЫ И ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ВЗГЛЯДЫ В ТВОРЧЕСТВЕ ПОЭТОВ ЗЕМЛИ СЫРА (НА МАТЕРИАЛЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ЖУСИПА ЕШНИЯЗУЛЫ).....	324
Д.А. Шрымбай, Э.Т. Адылбекова, Х.И. Бюльбюль ВОЗМОЖНОСТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ЧЕРЕЗ МАССОВЫЙ ОТКРЫТЫЙ ОНЛАЙН-КУРС.....	337

ЭКОНОМИКА

Б.Х. Айдосова, А.А. Макенова, А.Ж. Бухарбаева, Е.Ж. Ыдырыс, Н.С. Кусаева ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПОВЕДЕНЧЕСКИХ ФИНАНСОВ.....	349
Р.К. Арзикулова, Ж.А. Куатбеков, С.К. Темирхан, Ш.И. Алимкулова, Ч. Нургалиева ВЛИЯНИЕ ИРО «КАЗМУНАЙГАЗ» НА РЫНОК КАЗАХСТАНА.....	366
А.Д. Асанова, Л.Ж. Аширбекова ТРАНСПАРЕНТНОСТЬ И ОТКРЫТОСТЬ В РАБОТЕ ОРГАНОВ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ РК.....	380
Ж.А. Бабажанова, А.А. Тапалова, А.Т. Мелекова, Н.А. Ибадильдин, Г.С. Мукина ПРОБЛЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА И УРОВНЯ ЖИЗНИ НАРОДА – ПРИОРИТЕТНЫЙ ФАКТОР НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	390
А.А. Бодыкова, Ж.Ш. Кыдырова, А.С. Шайнуров, А.Б. Алибекова, Э.Т. Темирбекова ГОСУДАРСТВЕННЫЕ РАСХОДЫ НА ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ В СТРАНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	408
А.К. Бакпаева, Г.А. Оспанова, Ж.К. Басшиева, К.Н. Тастанбекова, М.Н. Нургабылов, А.А. Нургалиева ВЛИЯНИЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ НА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ РЫНКИ И СВЯЗАННЫЕ С НИМИ ТОРГОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ.....	420

Э.С. Балапанова, А.К. Джусибалиева, З.У. Джубалиева, А.К. Адельбаева, С. Дырка ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ АГРАРНЫХ ЭКСПОРТНЫХ РЫНКОВ.....	432
Б.М. Журынов, ПРИМЕНЕНИЕ ИНСТРУМЕНТОВ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТА В УПРАВЛЕНИИ КРУПНЫХ НАЦИОНАЛЬНЫХ ХОЛДИНГОВ КАЗАХСТАНА В СФЕРЕ ПРОМЫШЛЕННОСТИ.....	445
Ж.С. Булхайрова, А.Б. Темирова, Ш.Ж. Сейтжагипарова, Ш.А. Капанова УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ КАЗАХСТАНА НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ.....	469
Н.А. Гумар, Г.А. Саймагамбетова, Ш.Е. Шалбаева, Т.К. Жолдасбаева, Л.А. Попп СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ МЕТОДИК ОЦЕНКИ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	482
З.О. Иманбаева, М.А. Токтарова, М.Ш. Кушенова, Р.К. Айтманбетова, Абуселидзе Гиорги ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ ТЕХНОЛОГИИ БЛОКЧЕЙН В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОМ СЕКТОРЕ.....	498
А.Т. Исаева, Д.О. Онолгаев, М.Н. Нургабылов, Н.Н. Чуприна, М.Т. Баева РОЛЬ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	513
Г.Е. Керимбек, А.Ж. Машаева, А.Ш. Алимбетов, Г.К. Мусаева, Г.А. Куаналиева СОСТОЯНИЕ РАЗВИТИЯ И ЭКОНОМИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ТРАНЗИТНО-ТРАНСПОРТНОЙ ОТРАСЛИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	528
А.П. Коваль, А.Б. Бекмагамбетов, Л.М. Шаяхметова, Ш.Т. Айтимова СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ КЛАССИФИКАЦИИ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ И СТРАХОВЫХ РИСКОВ В ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ПРИМЕРЕ США И КАНАДЫ.....	542
А.Т. Кокенова, А.Р. Шалбаева, И.Ю. Хан, К.К. Байгабулова, А.О. Демубаева ИССЛЕДОВАНИЕ РЕГИОНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ АПК В УСЛОВИЯХ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ.....	558
М.А. Мекин, Т.С. Куракбаева, С.К. Серикбаев, Ж.К. Кайрлиева, Б.С. Кулбай СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ПОСТСОВЕТСКИХ СТРАНАХ (НА ПРИМЕРЕ КАЗАХСТАНА).....	573
Е.Т. Мендикул, К.А. Утегенова, Н.К. Шекен, Д.А. Бекешева, А.Ж. Машаева СОЗДАНИЕ СИСТЕМЫ ЛОГИСТИКИ В РИСОВОДЧЕСКОМ РЕГИОНЕ КАЗАХСТАНА КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛИ.....	588
Б.Б. Мубаракова, Д.С. Уразалимова, А.Ж. Мусина, Ж. Байшукурова, Р.С. Якудина РАЗВИТИЕ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ УРОВНЯ ЗАНЯТОСТИ РК.....	603
Г.Б. Нурлихина, М.А. Мекин, С.К. Серикбаев, Б.С. Кулбай, С.Т. Исагалиев СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ МНОГОСТОРОННЕГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА КАЗАХСТАНА И РОССИИ.....	618
К.Б. Сатымбекова, М.У. Даурбаева, В.М. Карибов, А.Т. Райымбекова, Б.Ж. Корпалиева, И. Узун, А.А. Куралбаев СТРУКТУРА ОТЧЕТНОСТИ ПО ДВИЖЕНИЮ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ В КОМПАНИИ И ОСНОВЫ ЕЕ АНАЛИЗА.....	636
А. Сериккызы, А.С. Бактымбет, С.С. Бактымбет ВЛИЯНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА НА УРОВЕНЬ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	650
К.Н. Тастанбекова, А.М. Сапарбаева, С.А. Файзуллина, А.Е. Сарсенова, А.Т. Исаева, Хафез Абдо ОСОБЕННОСТИ И СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ИНФЛЯЦИОННОГО ПРОЦЕССА В КАЗАХСТАНЕ.....	665

З.М. Турсынкулова, Л.А. Омарбакиев, А.Ж. Тулеева, А.У. Абишова ВЛИЯНИЕ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ НА ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ КАЗАХСТАНА.....	680
Н.А. Урузбаева, Ж.А. Бекмурзаева, Раб Наваз Лодхи ФОРМИРОВАНИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИСТСКОГО ПРОДУКТА МАНГИСТАУСКОЙ ОБЛАСТИ: СТРУКТУРНЫЙ ПОДХОД.....	693
Л.М. Сембиева, Н. Шмиголь, Ж.А. Шанайбаева, Г.К. Бекбусинова, А.Ж. Исмаилова ОТДЕЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ ЭКСПЕРТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ВНЕШНЕГО ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА.....	709

**CONTENTS
PEDAGOGYR**

B.T. Abykanova, U.T. Tulenova, Zh.K. Salykbayeva, A. Çoruh, A.A. Tautenbayeva INCREASING SUBJECT COMPETENCIES AS A CONDITION FOR DEVELOPING THE TEACHERS' PROFESSIONALISM IN SMALL CLASS SCHOOLS.....	7
A. Abylkassymova, N. Japashov, N. Zhumabay, E. Sandybayev USE OF THE LESSON STUDY PROFESSIONAL DEVELOPMENT PROGRAM BY BOTH STEM AND NON-STEM TEACHERS IN THE EDUCATIONAL PROCESS.....	22
R.U.Almenayeva, N.D. Andreeva, R.H. Kurmanbayev, B.A. Doszhanov EXPERIMENTAL RESULTS OF THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE BIOLOGY TEACHERS BASED ON THE USE OF MOBILE TECHNOLOGIES.....	33
B. Anas, M. Skakov, Sh. Ramankulov, S. Eser PRINCIPLES OF CONSTRUCTION OF THE EDUCATIONAL CONTENT OF THE DISCIPLINE «NANOTECHNOLOGY AND NANOMATERIALS» AND STAGES OF TRAINING.....	47
S.K. Assylbekova, A.Kh. Davletova, G. Nurbekova, Zh.A. Bekkozhdina, O.A. Aigunova CAREER GUIDANCE WORK AS PART OF THE TECHNOLOGY OF PEDAGOGICAL MONITORING.....	58
G.A. Abenova TEACHING NEOLOGISMS IN HIGHER EDUCATION.....	72
Zh.A. Baibatshayeva, K.T. Zhanuzakova APPLYING INNOVATIVE APPROACHES TO THE TEACHING OF ORAZBEK SARSENBAYEV'S PROSE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	85
A.K. Bakazhanova, A.E. Sagimbayeva, R.A. Shokanov IMPROVING CHEMISTRY EDUCATION: COMPREHENSIVE INTEGRATION OF INNOVATIVE DIGITAL TOOLS FOR FUTURE CHEMISTRY TEACHERS.....	95
K.G. Balginbayeva, D. Mussa DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL SKILLS OF TEACHERS THROUGH AN INSTRUMENTAL AND METHODOLOGICAL PLATFORM: KEY ASPECTS.....	109
A. Bulshekbayeva, M. Suranshieva, Z. Beisembayeva, Zh. Asanhanova FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF SOCIAL-EMOTIONAL LEARNING (SEL) SKILLS OF FUTURE TEACHERS BASED ON INTERDISCIPLINARY INTEGRATION.....	123
A.Kh. Davletova, A.T. Nazarova, A.Kh. Kassymova, Zh.K. Zhalgasbekova, R.N. Shadiev METHODOLOGY FOR USING A DIGITAL EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL COMPLEX FOR DIFFERENTIATION OF TRAINING.....	134
R.A. Yeltinova, Zh.K. Nurbekova, K.M. Mukhamediyeva, G.Sh. Nurgazinova, Zh.B. Kopeyev CONTENT OF TRAINING A TEACHER OF INFORMATICS IN AUGMENTED REALITY.....	149
Sh. Zhanysbekova, G. Syrlybayeva DEVELOPING PRAGMATIC COMPETENCIES IN KAZAKH LANGUAGE TEACHING: EXPLORING EFFECTIVE METHODOLOGIES FOR STUDENT FORMATION.....	162
Zh.E. Zulpykhar, A.R. Serikbayeva, G. Nurbekova, K.U. Kariyeva, I.M. Sirojiddinova THE CURRENT STATE OF NETWORK TECHNOLOGY EDUCATION.....	178
B.Z. Kenzhegulov, Zh. Saidolkyzy, R.K. Amangaliyeva, D.A. Akhmetbay, P. Schmidt METHODS OF SOLVING COMPLEX TRIGONOMETRIC EQUATIONS IN ARTIFICIAL WAYS IN THE SECONDARY SCHOOL PROGRAM.....	194
G.R. Kochshanova, E.A. Aabykerimova, A.B. Turkmenbayev, B.T. Urbisinova, A.S. Omuraliev VIRTUAL CONSTRUCTOR AND STEM TECHNOLOGY AS A MEANS OF FORMING FUNCTIONAL LITERACY OF STUDENTS.....	212
A. Kuralbayeva, G. Piltin, G.N. Dikhanbayeva, A.Sh. Zhunissova EVALUATION OF READING INTEREST AND HABITS OF PROSPECTIVE PRIMARY SCHOOL TEACHERS: THE CASE OF KAZAKHSTAN.....	231

R. Salykov, M. Skakov, I. Usembayeva, Sh. Ramankulov, A. Choruh INTERDISCIPLINARY STEAM TECHNOLOGY IN TEACHING: FORMS AND METHODS OF TEACHING THE SECTION «ELECTRICITY AND MAGNETISM».....	241
A.Y. Safargaliyeva DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL EDUCATION: BASIC NATIONAL VALUES.....	253
A. Seitmuratov, A. Nurgalieva, S. Menlikozhaeva, D. Zharylgapova, M. Parmenova, R.Zh. Mrzabayeva, A.B. Sakulova MODEL OF PREDICTIVE COMPETENCE OF MATHEMATICAL STRUCTURES FOR PROFESSIONAL TRAINING OF MATHEMATICS TEACHERS.....	269
M.K. Skakov, T.N. Dalabayev, A. Choruh, M.M. Nurizinova THE METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR DEVELOPING THE SCIENTIFIC RESEARCH COMPETENCIES OF FUTURE PHYSICS TEACHERS.....	283
B.Tassuov, N.A. Niyetbayeva EFFECTIVENESS AND FEATURES OF AN ELECTRONIC TEXTBOOK IN THE LEARNING PROCESS.....	295
A.A. Tautenbayeva, G.M. Kussainov, G.B. Turmukhanova, E. Curiel-Marin, B.T. Abykanova SOCIAL NETWORKS AND WEB COMMUNITIES IN AN INTELLIGENT EDUCATIONAL SYSTEM.....	306
A.T. Tulebayeva, M.K. Aitimov, Sh.M. Maigeldiyeva, N. Yulduz PHILOSOPHICAL AND DIDACTIC MOTIVES AND PEDAGOGICAL VIEWS IN THE WORKS OF THE POETS OF THE LAND OF SYR (based on the works of Zhusip Yeshniyazuly).....	324
D. Shrymbay, E. Adylbekova, H.I. Bulbul OPPORTUNITIES TO IMPROVE THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS THROUGH A MASSIVE OPEN ONLINE COURSE.....	337

EKONOMICS

B.Kh. Aidosova, A.A. Makenova, A.Zh. Bukharbaeva, E.Zh. Ydyrys, N.S. Kusaeva THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF BEHAVIORAL FINANCE.....	349
R. Arzikulova, Zh. Kuatbekov, S. Temirkhan, Sh. Alimkulova, Ch. Nurgaliyeva THE IMPACT OF «KAZMUNAYGAS» ON THE MARKET OF KAZAKHSTAN.....	366
A.D. Assanova, L.Zh. Ashirbekova TRANSPARENCY AND OPENNESS IN THE FUNCTIONING OF LOCAL SELF-GOVERNMENT AUTHORITIES IN KAZAKHSTAN.....	380
Zh. Babazhanova, A.A. Tapalova, A.T. Melekova, N. Ibadildin, G. Mukina PROBLEMS OF INCREASING THE QUALITY AND STANDARD OF LIFE OF THE PEOPLE – A PRIORITY FACTOR OF THE NATIONAL ECONOMY.....	390
A. Bodykova, Zh. Kydyrova, A. Shainurov, A. Alibekova, E. Temirbekova GOVERNMENT SPENDING ON HIGHER EDUCATION IN CENTRAL ASIAN COUNTRIES.....	408
A. Bakpayeva, G. Ospanova, Zh. Bashieva, K. Tastanbekova, M. Nurgabylov, A. Nurgaliyeva THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON AGRICULTURAL MARKETS AND RELATED TRADE RELATIONS.....	420
E. Balapanova, A. Jussibaliyeva, Z. Dzhubaliyeva, A. Adelbayeva, Dyrka Stefan PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL EXPORT MARKETS.....	432
B.M. Zhurynov APPLICATION OF PROJECT MANAGEMENT TOOLS IN THE MANAGEMENT OF LARGE NATIONAL HOLDINGS OF KAZAKHSTAN IN THE FIELD OF INDUSTRY.....	445
Zh. Bulkhairova, A. Temirova, Sh. Seiitzhagyparova, Sh. Kapanova SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS IN KAZAKHSTAN AT THE PRESENT STAGE.....	469

N. Gumar, G. Saimagambetova, Sh. Shalbaeva, T. Zholdasbaeva, L. Popp COMPARATIVE ANALYSIS OF METHODS FOR ASSESSING THE COMPETITIVE ADVANTAGES OF THE REGIONAL ECONOMY.....	482
Z. Imanbayeva, M. Toktarova, M. Kushenova, R. Aitmanbetova, George Abuselide THEORETICAL ASPECTS OF THE APPLICATION OF BLOCKCHAIN TECHNOLOGY IN THE AGRICULTURAL SECTOR.....	498
A. Issaeva, D. Onaltayev, M. Nurgabylov, N. Chupryna, M. Bayetova THE ROLE OF YOUTH NON-GOVERNMENTAL THE ROLE OF STATE REGULATION IN THE MODERN ECONOMY.....	513
G. Kerimbek, A. Mashayeva, A. Alimbetov, G. Mussaeva, G. Kuanaliyeva STATE OF DEVELOPMENT AND ECONOMIC-LEGAL FOUNDATIONS OF THE TRANSIT-TRANSPORT SECTOR OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	528
A. Koval, A. Bekmagambetov, L. Shayakhmetova, Sh. Aitimova COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CLASSIFICATION OF INDUSTRIAL AND INSURANCE RISK IN ECONOMIC ACTIVITY USING THE EXAMPLE OF THE USA AND CANADA.....	542
A.T. Kokenova, A.R. Shalbayeva, I.Yu. Khan, K.K. Baigabulova, A.O. Demeubaeva THE STUDY OF REGIONAL STRATEGIES FOR MANAGING THE DEVELOPMENT OF AGRICULTURE IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	558
M. Mekin, T. Kurakbaeva, S. Serikbaev, Zh. Kairlieva, B. Kulbay IMPROVING THE SYSTEM OF STATE REGULATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES IN POST-SOVIET COUNTRIES.....	573
Y.T. Mengdikul, K.A. Utegenova, N.K. Sheken, D.A. Bekesheva, A.Z. Mashayeva CREATION OF A LOGISTICS SYSTEM IN THE RICE GROWING REGION OF KAZAKHSTAN AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL TRADE.....	588
B. Mubarakova, D. Urzalimova, A. Mussina, Z. Baishukurova, R. Yakudina DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE AS A FACTOR OF INCREASING THE LEVEL OF EMPLOYMENT IN THE RK.....	603
G. Nurlikhina, M. Mekin, S. Serikbaev, B. Kulbay, S. Isagaliev STATE AND PROSPECTS OF MULTILATERAL COOPERATION BETWEEN KAZAKHSTAN AND RUSSIA.....	618
K. Satymbekova, M. Daurbayeva, V. Karibov, A. Raiymbekova, B. Korpaliyeva, Y. Uzun, A.A. Kuralbayev THE STRUCTURE OF MONEY MOVEMENT REPORTING AND THE BASIS OF ITS ANALYSIS IN THE COMPANY.....	636
A. Serikkyzy, A.S. Baktymbet, S.S. Baktymbet HUMAN CAPITAL ASSESSMENT IN THE CONDITION OF COMPETITIVENESS OF THE COUNTRY.....	650
K. Tastanbekova, A. Saparbayeva, S. Faizullina, A. Sarsenova, A. Issaeva, Hafez Abdo FEATURES AND SOCIO-ECONOMIC CONSEQUENCES OF THE INFLATIONARY PROCESS IN KAZAKHSTAN.....	665
Z. Tursynkulova, L. Omarbakiyev, A. Tuleeva, A. Abishova THE IMPACT OF TAX POLICY ON IMPROVING THE STANDARD OF LIVING OF THE POPULATION OF KAZAKHSTAN.....	680
N.A. Urzabayeva, Zh.A. Bekmurzayeva, Rab Nawaz Lodhi FORMATION OF A REGIONAL TOURISM PRODUCT OF THE MANGYSTAU REGION: A STRUCTURAL APPROACH.....	693
L.M. Sembiyeva, N. Shmygol, Zh.A. Shanaibayeva, G.K. Bekbusinova, A.Zh. Ismailova SOME ASPECTS OF THE REFORM OF THE EXPERT AND ANALYTICAL ACTIVITIES OF THE EXTERNAL STATE AUDIT BODIES.....	709

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Подписано в печать 29.02.2024.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

46,0 п.л. Тираж 300. Заказ 1.

---

*РОО «Национальная академия наук РК»
050010, Алматы, ул. Шевченко, 28, т. 272-13-19*